

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัด
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Administration the Quality-of-Life Center and Elderly Occupation
Promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya Province

บัณฑิต สวนขวัญ¹ นฤมล อนุสนธิ์พัฒน์²

Bandih Suankwan, Nalaumon Anusonphat

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีการศึกษาปริญญาตรี อาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มีตำแหน่งคณะกรรมการ และมีอายุการปฏิบัติงานในศูนย์ 1-3 ปี 2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก 3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ (Keywords): การบริหารจัดการ; ศูนย์พัฒนาอาชีพ; ผู้สูงอายุ

Received: 2022-10-03 Revised: 2022-12-13 Accepted: 2022-12-17

¹หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University.

e-mail: lamjaybandith@gmail.com

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Master of Public Administration Program Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Corresponding Author

e-mail: analaumon@aru.ac.th

Abstract

This study aimed to 1) study the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province 2) study the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors. The sample of this study was 210 board of directors of the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province. Tool of this study was the questionnaires. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and f-test. The results found that 1. Most participants were women age over 60 years old, bachelor's degree of educational level, own their business or merchant for their occupations, and they hold the position of board of directors and their work experience is between 1 – 3 years. 2. In general, the opinions of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province was at the high level. And when considering on each aspect found that the operation aspect, the organizing activities to promote quality-of-life aspect, the data system creating aspect, the network cooperation of network organization in the community aspect, and the promoting and supporting aspects were at the high level. 3. The comparison of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province categorized by personal factors found that different sex and working experience had the difference of the administration the quality-of-life center and elderly occupation promotion in Phra Nakhon Si Ayutthaya province at the 0.5 level of statistical significant.

Keywords: Administration; Occupational Promoting Center; Elderly

บทนำ (Introduction)

การสูงวัยของประชากรเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นทั่วโลกในต้นสหัสวรรษนี้ ประชากรโลกมีอายุสูงขึ้น เนื่องมาจากอัตราเกิดที่ลดลงและผู้คนมีอายุยืนยาวขึ้น ประชากรโลกกำลังมีอายุสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในปี 2020 โลกของเรามีประชากรรวมทั้งหมด 7,795 ล้านคน โดยมี “ผู้สูงอายุ” ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป 1,050 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด “ผู้สูงอายุวัยปลาย” ที่มีอายุ 80 ปีขึ้นไป มีจำนวนมากถึง 146 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 2 ของประชากรทั้งหมดในปี 2020 ทวีปที่มีอัตราผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ยุโรปร้อยละ 26 อเมริกาเหนือร้อยละ 23 และภาคพื้นมหาสมุทร ร้อยละ 18 โดยประเทศที่มีอัตราผู้สูงอายุ 60 ปี ขึ้นไปสูงสุด 3

อันดับแรก ได้แก่ ญี่ปุ่น ร้อยละ 34 อิตาลีร้อยละ 30 และโปรตุเกส ฟินแลนด์ กรีซ ร้อยละ 29 (สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2563.โดย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (มส.ผส.)

ตาราง 1.1 ประเทศที่มีอัตราผู้สูงอายุมากที่สุดในโลก 10 อันดับแรก พ.ศ. 2563

ประเทศ	จำนวนประชากรทั้งหมด (ล้านคน)	จำนวนประชากร 60 ปีขึ้นไป (ล้านคน)	ร้อยละประชากร 60 ปีขึ้นไป	จำนวนประชากร 80 ปีขึ้นไป (ล้านคน)	ร้อยละประชากร 80 ปีขึ้นไป	ประชากร 65 ปีขึ้นไป
1 ญี่ปุ่น	126.5	43.3	34.3	11.6	9.0	28.4
2 อิตาลี	60.5	18.0	29.8	4.5	7.5	23.3
3 โปรตุเกส	10.2	3.0	29.4	0.7	6.7	22.8
4 ฟินแลนด์	5.5	1.6	29.0	0.3	5.6	22.6
5 กรีซ	10.4	3.0	28.8	0.8	7.5	22.3
6 เยอรมนี	83.8	24.0	28.6	5.9	7.10	21.7
7 โครเอเชีย	4.1	1.2	28.3	0.2	5.7	21.3
8 บัลแกเรีย	6.9	2.0	28.2	0.3	4.7	21.5
9 มอลตา	0.4	0.1	28.1	0.0	4.9	21.3
10 สโลวีเนีย	2.1	0.6	27.7	0.1	5.5	20.7

ที่มา. จาก สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2563.โดย มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ (มส.ผส.), กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2563, น. 28.

ทวีปเอเชียมีประชากรสูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มากถึง 607 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 57.8 ของผู้สูงอายุของทั่วโลก ผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) ชาวเอเชียก็มีมากที่สุดเช่นกันคือมีจำนวนมากถึง 72 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของผู้สูงอายุวัยปลายทั่วโลก 146 ล้านคน หากวัดระดับความสูงวัยของประชากรด้วยอัตราสูงอายุ ทวีปยุโรปมีอัตราผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) สูงที่สุดในโลกคือ ร้อยละ 25.7 รองลงมาคือ ทวีปอเมริกาเหนือที่มีอัตรา ผู้สูงอายุร้อยละ 23.1ทวีปที่มีประชากรเยาว์วัยที่สุด ได้แก่ แอฟริกาที่มีอัตราผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 5.5 การเพิ่มขึ้น ของผู้สูงอายุวัยปลาย (80 ปีขึ้นไป) เป็นเรื่องที่น่าสนใจ ในปี 2020 ผู้สูงอายุวัยปลายในทวีปเอเชียมีจำนวน มากถึง 72 ล้านคน คิดเป็นอัตราผู้สูงอายุวัยปลาย ร้อยละ 1.5 ของประชากรทุกวัยในทวีปนี้ ทวีปที่มีอัตราผู้สูงอายุวัยปลายสูงที่สุดในโลกได้แก่ ยุโรป ร้อยละ 5.3 และ รองลงมาเป็นอเมริกาเหนือ ร้อยละ 4.0 ทวีปที่มีอัตรา ผู้สูงอายุวัยปลายต่ำสุด ได้แก่ แอฟริกา ซึ่งมีเพียงร้อยละ 0.4 เท่านั้นในปี 2020 เอเชียมีประชากรรวมทั้งหมด 664 ล้านคน เอเชียมีผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปเป็นจำนวน 73 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด “ผู้สูงอายุวัยปลาย” ที่มีอายุ 80 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 7.6 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 1 ของประชากรทั้งหมด ในปี 2020ประเทศสมาชิก

อาเซียน 6 ประเทศ เป็นสังคมสูงอายุแล้ว คือมีอัตรา ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปถึงร้อยละ 10 แล้ว ได้แก่ สิงคโปร์ (ร้อยละ 21) ไทย (ร้อยละ 18) เวียดนาม (ร้อยละ 12) มาเลเซีย (ร้อยละ 11) อินโดนีเซีย (ร้อยละ 10) และเมียนมา (ร้อยละ 10)

ปัญหาที่ผู้วิจัยพบจากการวิจัย การที่มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นในสัดส่วนของประชากรอาจจะทำให้ผู้สูงอายุประสบภาวะยากลำบากสูงกว่าวัยอื่น โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ขาดความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การที่ไม่มียุทธศาสตร์ดูแล เนื่องจากความเสื่อมสภาพของร่างกายตามวัย และโรคภัยที่มากขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดภาวะการพึ่งพาที่สูงขึ้นและมีความต้องการดูแล ระยะยาวจากสังคม การแก้ปัญหาเรื่องนี้ จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเรื่องเร่งด่วนที่ภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรริบดำเนินการ เพื่อเป็นการรองรับสังคมสูงอายุของไทยที่จะต้องเผชิญกับปัญหาความยากจน การถูกทอดทิ้ง การเป็นผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการดูแลและก่อให้เกิดปัญหาภาระด้านงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุ การที่ไม่มีระบบดูแลการให้ความช่วยเหลือการคุ้มครองผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพขาดการบูรณาการด้านงบประมาณ ด้านบุคลากรและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะส่งผลให้รัฐบาลไม่สามารถ ดูแลผู้สูงอายุได้อย่างทั่วถึง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ

การแก้ไขปัญหาดังนั้นการยกระดับคุณภาพชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่ภาครัฐต้องมีการวางแผนในการวางระบบโครงสร้างการจัดสรรรายได้ การจัดสวัสดิการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนและมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิต การดูแล การสงเคราะห์ให้กับผู้สูงอายุในการจัดบริการสาธารณะ สร้างการมีส่วนร่วม การให้บริการทางด้านสาธารณสุขและการส่งเสริมสุขภาพให้กับประชาชนในพื้นที่ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่และกฎหมายด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ นอกจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว ยังมีกลไกในระดับพื้นที่ในการขับเคลื่อนให้ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ประสบความสำเร็จและมีความยั่งยืน คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จึงมีความความสนใจศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อที่จะนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุให้เกิดประโยชน์ต่อผู้สูงอายุและชุมชนอย่างเหมาะสมและยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัด ผู้วิจัยกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ คณะกรรมการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 ศูนย์รวมทั้งสิ้น 445 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากร ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้ง 35 ศูนย์ ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่ม จำนวน 210 คน ตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยด้วยการใช้สูตรของยามานะ (Yamane,1967 อ้างถึงใน สมบูรณ์ สุริยวงศ์,2542,หน้า 84 - 94) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นที่ 95% และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ(Stratified Random Sampling) แบบเป็นสัดส่วน โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นคำนวณหาขนาดตัวอย่างจาก กลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมเกณฑ์ที่กำหนด โดยมี ขั้นตอนการสุ่มดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างโดยให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตร } \text{ขนาดตัวอย่าง} &= \frac{442}{1+442(0.0025)^2} \\ &= \frac{442}{1+442(0.0025)^2} \\ &= \frac{442}{1.0025} \\ &= 210.10 \end{aligned}$$

จากการคำนวณได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ = 210 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมาเป็นตัวชี้วัดตัวแปรเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาแบบสอบถามประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลมีจำนวน 6 ข้อประกอบด้วย ข้อคำถามเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) อาชีพ 5) ตำแหน่ง 6) อายุงาน

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประกอบด้วย

1) ด้านการดำเนินการของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2) ด้านแผนการปฏิบัติงานของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3) ด้านการจัดทำระบบของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4) ด้านเครือข่ายความร่วมมือของศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อคำถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มีสเกลการวัด 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และมีเกณฑ์ในการประเมินให้ค่าคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	5
มาก	ให้ค่าคะแนนเป็น	4
ปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเป็น	3
น้อย	ให้ค่าคะแนนเป็น	2
น้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเป็น	1

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างประกอบด้วยคำถามเชิงคุณภาพที่เสนอแนะเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อทำความเข้าใจเรื่องที่ต้องการศึกษา
2. ทำการกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย และเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการสร้างข้อคำถามแบบสอบถาม

สร้างแบบสอบถามโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยมีวิธีการดังนี้

1) การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง และทำการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามก่อนนำไปทดลองใช้

2) ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บข้อมูลได้จริง พร้อมทั้งสร้างคู่มือลกรหัสข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง ในพื้นที่วิจัยระยะเวลาเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565 – 31 มีนาคม 2565 โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และส่งหนังสือถึงศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 35 ศูนย์ที่สุ่มมาได้ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย

2. ติดต่อประสานงานกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเพื่อขอจำนวนศูนย์และจำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด มาเป็นบัญชีในการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบมีระบบ

3. ประสานขอความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุตั้งอยู่

4. ผู้วิจัยเดินทางไปยังศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นชี้แจงวิธีการในการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด

5. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

6. ลกรหัสข้อมูล โดยนำข้อที่เก็บรวบรวมได้มุลคีย์ลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ตามคู่มือการลกรหัส และวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของประชาชน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าสถิติร้อยละ (Percentage)

2. ระดับความคิดเห็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ข้อมูลทั่วไปของประชาชนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันทดสอบด้วยค่าที (Independent Sample t - test) คะแนนเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ใช้การทดสอบแบบวิเคราะห์ความแปรปรวน 1 ตัวแปร (One - way ANOVA) หรือค่าเอฟ (F - test) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ในกรณีที่มีนัยสำคัญทางสถิติและใช้วิธีการของ Fisher's Least Significant Difference (LSD)

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 63.3 มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 69.0 ส่วนใหญ่มีการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.8 มีตำแหน่งคณะกรรมการ จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 76.7 และมีอายุการปฏิบัติงานในศูนย์ 1-3 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3

2. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

3.1 เพศแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านจัดทำระบบข้อมูลแตกต่างกัน

3.2 อายุแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล และด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชนไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริม

คุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.4 อาชีพแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.5 ตำแหน่งแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนไม่แตกต่างกัน

3.6 อายุการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนแตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การศึกษาเรื่องการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา อภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในภาพรวมมีความคิดเห็นในระดับมาก และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่า ด้านการดำเนินงาน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านจัดทำระบบข้อมูล ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน มีความคิดเห็นในระดับมาก สามารถแยกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1.1 ด้านการดำเนินงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุและผู้ที่มีส่วนได้เสียในชุมชน เพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาแบบการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประโยชน์ที่ชัดเจนของการส่งเสริมสุขภาพในผู้สูงอายุ คือ การให้ความรู้ด้านสุขภาพ การให้มีบริการตรวจสุขภาพประจำปีสำหรับผู้สูงอายุ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการกายภาพบำบัดสำหรับผู้สูงอายุ และอื่นๆ ที่ผู้สูงอายุสามารถอยู่ในสังคมอันนำไปสู่คุณภาพชีวิตที่ดีอย่างต่อเนื่องด้วยก็จะเกิดประโยชน์กับตัวผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพ คือ ต้องการรักษาสุขภาพฟรีและต้องการคำแนะนำด้านสุขภาพ รัฐบาลควรให้การสนับสนุนการรักษาพยาบาลฟรี สำหรับผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป พร้อมทั้งคำแนะนำ ในการดูแลสุขภาพ เพิ่ม

ช่องทางการรักษา และครอบครัวโรคต่าง ๆ ด้วย พร้อมทั้งจัดหาผู้เชี่ยวชาญมาให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ และจัดหาผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะ การดูแลสุขภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติา โฆษิตวานิช (2560) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการชุมชนตามแนวทางชุมชนเข้มแข็งและการพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต” ผลการศึกษาพบว่า ระดับการดำเนินงาน และระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน อยู่ในระดับมากทุกด้าน

1.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีกิจกรรมนันทนาการที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจ ในรอบปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้ศูนย์ฯควรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาด้านจิตใจของผู้สูงอายุ เช่น การปฏิบัติธรรม การเข้าค่ายผู้สูงอายุ และศูนย์ฯควรจัดให้มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เช่น กิจกรรมรำวง วันผู้สูงอายุ การแข่งขันกีฬา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการสวัสดิการของผู้สูงอายุ คือ ต้องการศูนย์กลางในการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการตามความต้องการของผู้สูงอายุ คือ ควรมีการจัดกิจกรรมรวมกลุ่ม และจัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ คือ จัดตั้งชมรมให้ผู้สูงอายุ เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรม แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของเจ้าหน้าที่พนักงานฝ่ายสวัสดิการ คือ จัดสถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมหรือตั้งชมรมให้แก่ผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ระดับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ทั้งหมด 6 ด้าน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับการผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสังคมและนันทนาการ

1.3 ด้านจัดทำระบบข้อมูล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯมีการจัดเก็บข้อมูลในด้านสุขภาพของผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง อาจเป็นเพราะว่าสวัสดิการด้านสุขภาพมีความสำคัญอันดับต้น โดยผู้สูงอายุและผู้ดูแลเกือบทั้งหมดต้องการให้ศูนย์พัฒนาฯ มีการจัดให้มีการมาตรวจสุขภาพฟรีให้กับผู้สูงอายุถึงบ้าน หรือสถานอนามัยใกล้ๆ บ้าน และต้องการให้ผู้สูงอายุไม่เสียค่ารักษาพยาบาลในยามเจ็บป่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมอบรมเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุให้กับประชาชนเพื่อรองรับการก้าว

เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นงานการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ ถือเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาและมุ่งพัฒนาสังคมตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง

1.4 ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ ได้มีการประสานความร่วมมือในการสนับสนุนด้านวิทยากร/องค์ความรู้ ที่ เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุจากหน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่น อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุต้องการให้ผู้ศูนย์ พัฒนาฯ จัดหางานให้ผู้สูงอายุเท่าที่สามารถทำได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิพนธ์ บุญหลวง (2560) ได้ทำการศึกษารื่อง “แนวทางการจัดการชุมชนต้นแบบบ้านทุ่งศรี จังหวัดแพร่” ผล การศึกษาพบว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดการชุมชนและนำไปสู่การเป็นชุมชน ต้นแบบของชุมชนบ้านทุ่งศรี หมู่ 3 ตำบลทุ่งศรี อำเภอร่องควาง จังหวัดแพร่ ประกอบด้วย 1. ผู้นำ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะสร้างสรรค์ชุมชนให้มีความเปลี่ยนแปลง 2.คนในชุมชนที่ต้องมี ความเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะ มีความคิดที่จะร่วมมือในการพัฒนา 3.การเรียนรู้ของชุมชน นับเป็น ปัจจัยที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงชุมชนได้โดยง่าย 4. เครือข่ายและความร่วมมือ.โดยที่ความสำเร็จ ของชุมชนจะเกิดขึ้นได้ ย่อมต้องอาศัยการสนับสนุนจากภาคส่วนต่างๆภาครัฐต้องสร้างศักยภาพ สร้างการเรียนรู้ สร้างกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน ให้แก่ผู้นำ และผู้ที่มีจิตอาสาในชุมชน ให้ สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ และแนวทางการสร้างพัฒนาหรือจัดการชุมชนให้เกิดเป็น ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเอง พร้อมทั้งต้องสร้างความเป็นเครือข่าย และสร้างความร่วมมือในด้าน ต่างๆ ให้ชุมชนสามารถพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้อย่างไม่มีอุปสรรค หรือปัญหาใดๆ อันจะนำไปสู่ ความล้มเหลวของชุมชน

1.5 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ศูนย์พัฒนาฯ มีลักษณะสถานที่ตั้งสะดวกและสามารถให้ผู้สูงอายุเข้าไปใช้บริการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุก็มีความรู้ความสามารถเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว และถ้าได้มีการส่งเสริมให้ เกิดการรวมกลุ่มกันในชุมชนเพื่อจัดกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แก่ผู้สูงอายุ และศูนย์ควรจัดให้มี สถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษยา ลิ้มงาม (2560) ได้ศึกษา เรื่องความต้องการและแนวทางการพัฒนาการให้การสนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การ บริหารส่วนตำบลบางพระ อำเภอสรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ความต้องการ สวัสดิการของผู้สูงอายุ คือ ต้องการมีรายได้เพิ่มขึ้นจากอาชีพเสริม แนวทางการพัฒนาสวัสดิการ ตามความต้องการของผู้สูงอายุ คือ ควรมีศูนย์ข้อมูลอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ แนวทางการพัฒนา สวัสดิการของผู้บริหารในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางพระ คือ จัดงบประมาณสำหรับเบี้ยยังชีพเพิ่มเติม และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีอาชีพ แนวทางการพัฒนาสวัสดิการของเจ้าหน้าที่พนักงาน ฝ่ายสวัสดิการ คือ จัดอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับผู้สูงอายุ

2. การเปรียบเทียบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพ ผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุการ ปฏิบัติงานแตกต่างกันมีการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุใน

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ามี การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริสุข นาคะเสนีย์ (2561) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศและระดับ การศึกษาแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองโดยภาพรวมแตกต่างกัน และสอดคล้อง กับงานวิจัยของวณิชยา ประไพภักดิ์ (2559) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการดำเนินงานศูนย์ พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความต้องการในการดำเนินงานศูนย์พัฒนา คุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดงกลาง อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ โรคประจำตัว อายุ ลักษณะการอยู่อาศัย และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีระดับความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของนภสร ตรีรัตน์พิจารณ์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและการ รับรู้ของผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการให้บริการของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนคร นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า เปรียบเทียบความคาดหวังและการรับรู้ของผู้ใช้บริการต่อคุณภาพบริการ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ เทศบาลนครนนทบุรี พบว่า โดยการรับรู้คุณภาพบริการแตกต่าง จากความคาดหวังในคุณภาพบริการทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ผลการวิจัยในครั้งนี้อาจนำไปปรับใช้กับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพและ ส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีความ ยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์และ สภาพแวดล้อม ควรจัดให้มีกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับ ผู้สูงอายุโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีโรคประจำตัวและไม่มีโรคประจำตัว
2. ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพชีวิต ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพ ผู้สูงอายุควรมีการให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ การจัดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย สำหรับผู้สูงอายุ แก่ ผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัว ผู้ดูแลหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นประจำในรอบปี ที่ผ่านมา ควรจัดให้มีสถานที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ
3. ด้านจัดทาระบบข้อมูล ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุผู้สูงอายุควรมี ให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตในการเข้าถึงข้อมูล ค้นหาเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุได้อย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์ทำหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไขปัญหาแก่ผู้สูงอายุ
4. ด้านเครือข่ายความร่วมมือองค์กรเครือข่ายในชุมชน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริม อาชีพผู้สูงอายุควรมีการประสานความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมของ

ศูนย์ฯ จากหน่วยงานภาคเอกชน และชุมชน ควรมีกิจกรรมการมอบรางวัลให้กับอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุดีเด่นประจำปี เพื่อสร้างขวัญกำลังใจ

5. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุควรมีกองทุนกู้ยืมให้กับผู้สูงอายุไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ควรจัดให้มีกิจกรรมที่ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมไทย เช่น วันลอยกระทง วันสงกรานต์ และควรมีเจ้าหน้าที่รักผิดชอบในการจัดกิจกรรมนันทนาการในศูนย์ เพื่อให้มีการประสานงานร่วมกันในการทำกิจกรรมระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นในพื้นที่ที่ดำเนินงานตามนโยบายด้านสวัสดิการของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เพื่อได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์ฯ ต่อไป

2. ควรศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีประสิทธิภาพและนำมาประยุกต์ในการดำเนินงานของศูนย์ฯ

3. ควรศึกษาการบริหารจัดการของศูนย์พัฒนาคุณภาพและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุในจังหวัดอื่นๆ ซึ่งจะทำให้ทราบแนวทางการพัฒนาอย่างแท้จริง

4. ควรศึกษาข้อมูลนโยบาย โครงการ แผนงาน ตลอดจนการอบรมส่งเสริมความรู้ให้ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางความสำเร็จของการนโยบายนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2560). คู่มือการดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ : กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ , กรมกิจการผู้สูงอายุ.

กรรณิการ์ เหมือนประเสริฐ. (2548). ทศนคติของพนักงานที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการปฏิบัติงานของพนักงานในองค์กรบริษัท คูเวต บิโตนเลียม (ประเทศไทย) จำกัด. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ชิรวีรัช งามละม่อม.(2558). แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://learningofpublic.blogspot.com/>

ชูบ กาญจนประกร. (2520). รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : มงคลการพิมพ์.

โชติ บดีรัฐ และยุวดี พ่วงรอด. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการชุมชนเข้มแข็งแบบบูรณาการในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก. วิทยาลัยการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ดวงรัตน์ เรืองอุไร.(2555). ทฤษฎีองค์การ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2565, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/454200>

- ทิตยา สุวรรณชฎ. (2517). “สังคมวิทยา” ใน วิทยาศาสตร์สังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิจัย
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
- ธงชัย สันติวงษ์. (2540). องค์การและการบริหาร. (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2545). การจัดการ = Management. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นงค์ลักษณ์ ตั้งปรัชญากุล. (2557). แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนขององค์การบริหารส่วน
ตำบลโพนงาม อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.